

Sygn. akt IV U 488/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Cezary Wieczorek

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Zięba

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2013 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania W. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 14 marca 2013 roku znak: (...)

w sprawie W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o emeryturę

z m i e n i a zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej się W. P. emeryturę od dnia (...).

Sygn. akt IV U 488/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 20 grudnia 2013 roku

Decyzją z dnia 14 marca 2013 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. – powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 z zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. nr 8 poz. 43 z zm.) odmówił W. P. przyznania emerytury. Uzasadniając decyzję organ rentowy wskazał, że W. P. na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazała okresy składkowe, nieskładkowe w wymiarze 21 lat 6 miesięcy i 22 dni, jednakże nie udowodniła posiadania okresów pracy w warunkach szczególnych. Wobec tego zdaniem ZUS odwołująca nie legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszącym co najmniej 15 lat.

Od powyższej decyzji odwołała się W. P. zarzucając rozstrzygnięciu organu rentowego wadliwe uznanie, że nie wykazała ona 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Podnosiła, iż w okresie od 15 grudnia 1977 roku do 31 marca 2006 roku była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy powołując na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy ponownie wskazał, że W. P. nie spełnia przesłanek do nabycia emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. nie wykazała co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. ZUS nie uwzględnił okresu pracy w okresie od 14 listopada 1977 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) Spółdzielni Pracy w G. na stanowisku obuwnik-szwacz.

Bezspornym w sprawie było, że W. P. ur. (...) na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 21 lat 6 miesięcy i 22 dni. Odwołująca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, a wniosek o przyznanie emerytury złożyła dnia 27 lutego 2013 roku.

Sąd ustalił następujący się stan faktyczny:

Odwołująca W. P. w okresie od 14 listopada 1977 roku do 31 marca 2006 roku była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółdzielni Pracy w G. na stanowisku obuwnik-szwacz. Praca polegała na klejeniu pantofli tzn. spody, które były wykonane z gumy lub ze skóry przyklejano do górnej części obuwia. Odwołująca ręcznie smarowała klejem i przyklejała części obuwia. Następnie po montażu szlifowała i oczyszczała z resztek kleju wykonane pantofle. Wszystkie prace wykonywane były ręcznie. Klejenie odbywało się na ciepło wobec tego klej należało rozgrzać i był przy tym bardzo uciążliwy zapach, ponieważ na hali produkcyjnej nie było należytej wentylacji. Innych czynności odwołująca nie wykonywała.

Odwołująca otrzymywała dodatek z tytułu pracy w warunkach szkodliwych, a na początku zatrudnienia także mleko.

W powyższych okresach wspólnie z odwołującą na tym samym stanowisku pracy zatrudnione były W. M. oraz B. P. i z tytułu tej pracy organ rentowy przyznał im wcześniejsze emerytury w związku z pracą w warunkach szczególnych.

dowód: świadectwo pracy k. 11 akt ZUS, zeznania świadków W. M. k. 31-32, B. P. k. 32, zeznania odwołującej k. 33, akta osobowe odwołującej, akta emerytalne W. M. i B. P.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w sprawie, której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach świadków: W. M. i B. P. oraz odwołującej W. P., uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne, a także korespondujące z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Świadczyli wspólnie z odwołującą się i szczegółowo wskazali na czym polegał charakter jej pracy. Brak jest, w ocenie Sądu, jakichkolwiek podstaw do podważenia wiarygodności zeznań w/w świadków. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków oraz zgodne z nimi zeznania odwołującej potwierdziły w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości charakter zatrudnienia jak również rodzaj pracy wykonywanej przez odwołującą. Podkreślić należy także okoliczność, iż organ rentowy uznał W. M. i B. P. okres zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy w G. na stanowisku obuwnik-szwacz za pracę w warunkach szczególnych i z tytułu tego zatrudnienia przyznał emeryturę w obniżonym ustawowo wieku. Zdaniem Sądu istotne znaczenie ma fakt, iż przez cały okres zatrudnienia odwołująca wykonywała te same czynności, co powołani w sprawie świadkowie.

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Również dokumenty przedstawione na stwierdzenie powyższych okoliczności zostały ocenione jako w pełni wiarygodne i prawdziwe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie W. P. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy odwołująca się spełnia przesłanki do przyznania emerytury.

W związku z tym, że W. P. nie osiągnęła powszechnego wieku emerytalnego (tj. 60 lat), jest osobą urodzoną po 31 grudnia 1948 roku i w dacie wydania zaskarżonej decyzji miała ukończone 55 lat - należało rozważyć czy spełnia

przesłanki do przyznania wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153 poz. 1227 z zm.). Stosownie do tego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia ubezpieczonego do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z ust. 2 art. 32 cyt. ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Warunki przejścia na emeryturę przez wymienionych powyżej pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.83 Nr 8 poz. 43 ze zm.). Wyszczególnienie prac uznawanych za wykonywane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zawierają wykazy A i B stanowiące załącznik do wskazanego wyżej rozporządzenia.

Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki: osiągnięcie wieku emerytalnego, wynoszący dla kobiet 55 lat, 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Za wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 i 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku).

W świetle § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy stwierdza zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach. Natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okoliczności także w oparciu o inne dowody. Postępowanie w sprawach emerytalnych jest bowiem dwuetapowe, stąd też przed organem rentowym "sprawa emerytalna" ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Na etapie postępowania odwoławczego sprawa o emeryturę - uprzednio administracyjna - staje się sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c. Do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, stąd też w niniejszej sprawie Sąd - wobec braku świadectwa pracy w szczególnych warunkach - dopuścił dowód z zeznań świadków na okoliczność wykonywania przez odwołującą się pracy w szczególnych warunkach. Okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód

z zaświadczenia zakładu pracy. Zakład pracy wydaje świadectwo pracy wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody.

Bezspornym w niniejszej sprawie było to, iż W. P. w dniu (...) osiągnęła 55 lat życia i w dniu 1 stycznia 1999 roku posiadała wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 20 lat. Odwołująca nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego. Spór dotyczył natomiast wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności tego czy praca, którą odwołująca wykonywała w okresie od 14 listopada 1977 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) Spółdzielni Pracy w G. na stanowisku obuwnik-szwacz może być uznana za pracę, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Za pracę w szczególnych warunkach uznać należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/ w rozporządzenia Rady Ministrów – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia. Zgodnie z wykazem A, dział VII pkt 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze –prace przy produkcji spodów obuwniczych ze skóry, gumy i tworzyw sztucznych oraz klejenie i powlekanie tkanin obuwniczych należą do prac wykonywanych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że W. P. wykonywała wyżej opisane prace stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało w sposób nie budzący wątpliwości, że w spornym okresie odwołująca się wykonywała pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu powołanych wyżej przepisów i na dzień 1 stycznia 1999 roku, tj. na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS posiadała ponad 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany przez powołany wyżej art. 184 tej ustawy. Nadto ZUS uznał W. M. i B. P. okres zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy w G. na stanowisku obuwnik-szwacz za pracę w warunkach szczególnych i z tytułu tego zatrudnienia przyznał emeryturę w obniżonym wieku. Podkreślić należy, iż przez cały okres zatrudnienia odwołująca wykonywała dokładnie te same czynności, co powołani w sprawie świadkowie. Z uwagi na powyższe nie do zaakceptowania byłaby sytuacja, że organ rentowy niektórym pracownikom wykonującym te same czynności w jednym zakładzie pracy przyznaje prawo do wcześniejszej emerytury, a innym pracownikom tego prawa odmawia.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania należy stwierdzić, że W. P. spełniła wszystkie ustawowe przesłanki wymagane do przyznania emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W tym stanie rzeczy, Sąd - na zasadzie 477⁽¹⁴⁾ § 2 kpc i wskazanych powyżej przepisów - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej się W. P. emeryturę od dnia (...), tj. od daty ukończenia 55 lat życia.